

Motion till riksdagen 2021/22

av **Lars Thomsson (C)**

Samexistens mellan militära och civila verksamheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla lagar som möjliggör samexistens mellan militära och civila verksamheter i militära påverkansområden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tofta skjutfält började etableras 1898 och omfattar ca 2700 ha. Det är ett unikt övningsfält eftersom det kan användas till alla försvarets vapenslag. Mellan 2004 och 2018 när försvaret hade en låg närvaro på ön så nyttjades enbart delar av övningsfältet. Efter återetableringen 2018 så nyttjas hela övningsfältet. Det finns ett nytt miljötillstånd som börjat gälla, trots att det är överklagat och ligger på regeringens bord för avgörande.

Försvaret har sedan gammalt en stark folklig förankring på Gotland. Grannar har sedan länge varit vana med militär närvaro och militärt buller, utan att det skapa nämnvärda intressekonflikter. Därför var den absoluta merparten av gotlänningarna positivt till återetableringen av P18 på ön.

Problemen med det nya miljötillståndet är att påverkansområdet, tidigare kallat influensområde, som omger övningsfältet är ca tio gånger större än det var med tidigare tillstånd. Förklaringen sägs vara ny lagstiftning, oklart vilken lagstiftning, som är styrande för detta. Den kraftiga utökningen av påverkansområdet har tillkommit trots att det är samma vapendimensioner och vapenslag som nyttjats sedan lång tid tillbaka. Den helt styrande aspekten för storleken av påverkansområde är bullerutbredningen.

Inom påverkansområdet läggs det en våt filt för utveckling och byggande. Därmed blockeras ett område mellan södra Visby till södra Tofta som är ca 2 mil långt och som sträcker sig ca 1 mil inåt land. I detta område blir det i praktiken byggförbud, med undantag för antagna detaljplaner. Till saken hör att just detta område har varit ett av de viktigaste expansionsområdena på hela Gotland, med en omfattande nybyggnation av bostäder de senaste 15 åren. Våldigt få i det berörda området känner sig störda av militärbullret i sin vardag idag.

Inom påverkansområdet som omfattar fyra socknar bor det ca 4400 personer. Lagtolkningen numera är att de befintliga 4400 boende inom påverkansområdet inte är i konflikt med miljötillståndet, men tillkommer det en enda ny bostad så hotas hela den militära verksamheten på övningsfältet. Trots att det finns ett giltigt miljötillstånd som ger militären rätt att bedriva sin verksamhet. Denna rättstolkning kan inte vara rimlig. Den skapar onödiga intressekonflikter mellan de militära och de civila intressena, där båda parter blir lidande. Till exempel riskerar denna konstlade konflikt att försvåra rekryteringen av lokalt förankrad personal till försvaret framöver.

Den militära bullerpåverkan finns på många håll i Sverige, och kommer sannolikt öka framöver när försvarsmakten byggs ut på nya och befintliga ställen. Kring övningsfältet i Göteborg som ligger i tillståndprocess uppstår precis samma problematik som kring Tofta. Även Karlsborg med sina befintliga militära etableringar som är i färd med att förändrar sina miljötillstånd drabbas av samma fenomen. Framöver är det troligt att Uppsala kommer uppleva samma problematik när det skall återetablera en militär flygplats med ett nytt tillstånd.

Därför är det angeläget att det skapas lagstöd så att den militära och civil verksamhet kan samexistera. Det behöver utvecklas lagar där det inom militära påverkansområden är möjligt med nybyggnad av bostäder med fokus på inomhusmiljön och där utomhusmiljön tillåts vara bullerpåverkad eftersom det finns ett giltigt miljötillstånd. Vidare bör ett liknande resonemang kunna föras som med trafikbuller, där lagstiftningen tillåter en tyst sida och en bullerutsatt sida, utan att det medför olägenheter för människor.

Med stöd i det ovan anförda bör därför riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om att utveckla lagar som möjliggör samexistens mellan militära och civila verksamheter i militära påverkansområden.

Lars Thomsson (C)